

Bakgrund

På lite större båtar än Viggan är det ganska vanligt med självsläende fock, vilket är bekvämt, inte minst när man ska kryssa i trånga vatten. Men man drar sig kanske för både investeringen i skotskenan och det hinder den utgör vid arbete på däck. Dessutom utgör alltid skruvande i däck och fribord ett riskmoment med avseende på läckage. I synnerhet i tvåskiktskonstruktioner med distansmaterial kan vatteninträning få förödande konsekvenser.

Lösning utan skotskena

Jag har därför experimenterat med en systemlösning **utan** den förargliga skotskenan, och kommit fram till att den fungerar alldeles utmärkt. I ärlighetens namn inte optimalt, det är trimningsmöjligheterna för begränsade för, men fullt tillräckligt. När orken tryter, och man inte orkar skota längre, är det oändligt mycket bättre med en självsläende fock än att gå för motor. I synnerhet för småbåtar med utombordare, och inte minst i grov sjö.

Materialbehov

Min lösning är så enkel att det är nästan genant att ingen kommit på den tidigare. Det som erfordras är först och främst en fock som slår gott och väl för om masten. Det innebär att focken måste göras högsjal för att segelytan ska bli i paritet med originalkryssfockens. Vidare behöver man tre skothakar, två enkla block samt sex-sju meter skotlina, lämpligen $\varnothing 8\text{mm}$.

Rigging

Skotlinan krokas fast i säg främre undervantets röstjärn på BB-sidan. På SB främre undervants röstjärn monteras ett enkelblock, lämpligen med skothake och en mycket kort skotstump så att blocket dels går fritt, dels kan vrida sig något (svirvel behövs inte). Ett andra enkelblock träs på skotlinan, som därefter dras genom

blocket på SB röstjärn och akterut till skotvinschen.

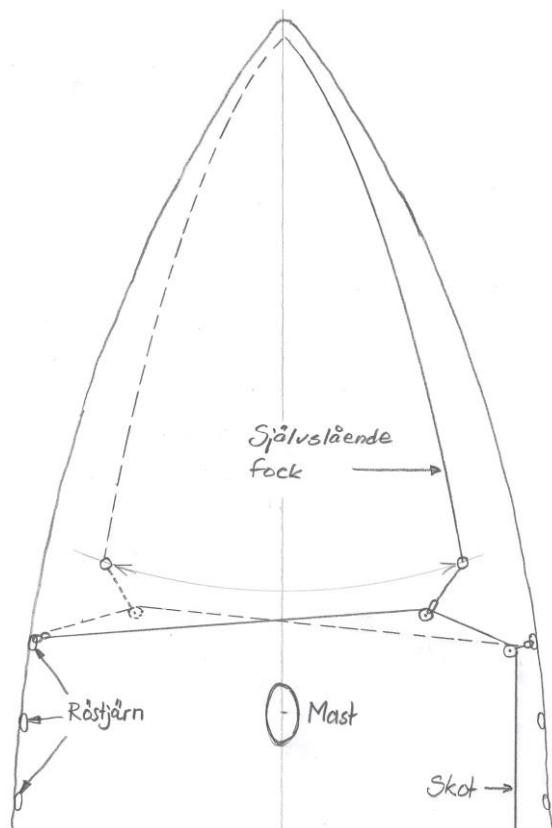
I blocket som är trätt på skotet knopas en skotstump på några decimeter i vars ände en skothake knopas. Skothaken fästs förstås i fockens skothorn. Det är det hela! Skissen på omstående sida visar hur det i princip ser ut.

Genom montaget med skothakar är hela arrangemanget snabbt demonterbart när man vill återgå till "konventionell" genuaskotning.

Trimning

Trimningsmöjligheterna utöver att ta hem på respektive släcka i skotet består i att justera längden på tampen mellan skotlinan och skothornet. Således en tämligen permanent trimning, om man inte hittar en snabblösning för att justera tamplängden, typ låset på en tältlina. Om skothornsskådan förses med flera alternativa hål ger även detta viss trimningsmöjlighet. Därutöver kan man flytta skotets fäst- och brytpunkt mellan röstjärnen.

Fockens dimensionering

Vilken segelmakare som helst kan sy en högsmal fock till Vigg utifrån förutsättningarna att focken ska göras självsläende, och att

- förliket ska gå i princip till masttoppen, precis som på lättvindsgeuan.
- underliket ska svepa väl ovanför överbyggnaden.
- skothornet ska vid sträckta lik befinna sig 30-40 cm för om masten.

Praktisk detalj

Åtminstone Proctor-masten är i original försedd med många knapar för att man praktiskt ska kunna beslå alla fall och andra tampar. Den självsläende fockens skot vill gärna hänga sig på dessa knapar vid stagvändning. En manschett över knaparna, fästad med kardborrband, kan lösa det problemet.

Harald Akselsson, Vigg 1103